

BARNEVERNLEDERE SVARER

En rapport basert på barnevernledernes
vurderinger av egne tjenester



SOS
BARNEBYER

Rapport nr. 2 | Våren 2021



Barnevernlederne svarer

De siste årene har det skjedd veldig mye på barnevernsfeltet. Våren 2021 fullføres arbeidet med ny barnevernslov og barnelov, et arbeid som har pågått over mange år. Fra 1. januar 2022 skal den nye barnevernsreformen tre i kraft. Reformen ble vedtatt i 2017, er nå i den avsluttende fasen, og vil legge et større ansvar for barnevernet ut til kommunene. De siste årene har også Norge blitt dømt flere ganger i den Europeiske menneskerettighetsdomstolen i saker på barnevernsfeltet, og Høyesterett har fulgt opp med flere dommer som skal justere praksisen i norsk barnevern. I tillegg påvirkes og endres norsk barnevern som følge av økt antall ansatte, økte krav til kompetanse og utvidet rett til ettervern, for å nevne noe.

I sentrum av disse endringene står de kommunale barnevernlederne. Barnevernledere har en helt spesiell rolle i barnevernet. På den ene siden har de den daglige ledelsen for barnevernet med ansvar for budsjett og ressurser, ikke ulikt andre kommunale ledere. På den andre siden har barnevernlederne en spesiell rolle knyttet til barnevernets myndighetsutøvelse og til å følge de lover og regler som regulerer barnevernet. En barnevernleder kan blant annet fatte midlertidige akuttvedtak og kreve bistand fra politiet når det er nødvendig. Dermed er barnevernlederen i en unik situasjon til å si noe om hvordan tilstanden er i norsk barnevern. De er midt i barnevernets praksis og har samtidig overblikket.

SOS-barnebyer ønsker at denne rapporten skal brukes av alle og vi har derfor prøvd å beskrive tallene så nøytralt som mulig. Vi tror at svarene gir viktig informasjon til alle dem som ønsker å skape en bedre hverdag for barn og unge i utsatte situasjoner.

Innholdsfortegnelse

1. METODE	3
<i>Hvem er barnevernlederne som har svart?</i>	<i>4</i>
2. STATUS I BARNEVERNET	6
<i>Høy turnover og sykefravær preger 39 prosent av barneverntjenestene.....</i>	<i>7</i>
<i>De fleste saksbehandlere har den nødvendige kompetansen.....</i>	<i>8</i>
<i>3 av 10 barnevernledere opplever at politikerne ikke gir dem de nødvendige rammevilkår</i>	<i>10</i>
<i>43 prosent av barnevernledere sier at barn og unge ikke har reell medvirkning på tjenestenivå .</i>	<i>11</i>
<i>De fleste tjenestene sier de har ressurser til godt ettervern.....</i>	<i>13</i>
3. PÅGÅENDE DEBATTER PÅ BARNEVERNSELFTET	15
<i>7 av 10 barnevernledere mener at masterkravet er viktig og vil styrke barnevernet.....</i>	<i>15</i>
<i>Over halvparten av barnevernlederne mener at en bemanningsnorm vil bidra til en bedre barneverntjeneste</i>	<i>16</i>
<i>Helsekartlegging ved omsorgsovertakelse bør være obligatorisk.....</i>	<i>18</i>
4. FORBEREDELSE TIL NY BARNEVERNREFORM	19
<i>De som mangler informasjon, tror ikke de vil få informasjon om barnevernsreformen.....</i>	<i>19</i>
<i>48 prosent av politikerne forbereder ikke kommunen på barnevernsreformen.....</i>	<i>21</i>
<i>Barnevernlederne er bekymret for økonomien.....</i>	<i>23</i>
5. HVA HAR SKJEDD UNDER KORONA-PANDEMIEN	24
<i>Koronasituasjonen har ført til flere bekymringsmeldinger i over halvparten av barneverntjenestene.</i>	<i>24</i>
<i>Over 70 prosent av barnevernlederne er bekymret for at de ikke får kjennskap om barn som trenger hjelp.....</i>	<i>25</i>
<i>Det er ingen endring i kapasiteten og muligheten for barneverntjenestene til å gi de samme hjelpetiltakene som før korona.</i>	<i>26</i>
<i>De fleste tjenestene klarer å følge opp barn som bor utenfor hjemmet like godt som før koronapandemien inntraff.....</i>	<i>27</i>
6. SLIK HAR EMD-DOMMENE ENDRET NORSK BARNEVERN.....	28
<i>EMD-dommene har ikke ført til at barneverntjenestene har høyere terskel for å fremme saker om omsorgsovertakelse</i>	<i>28</i>
<i>EMD-dommene har forbedret hvordan barneverntjenestene begrunner saker i fylkesnemnda....</i>	<i>30</i>
<i>EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse.....</i>	<i>31</i>
<i>Økt samvær ved omsorgsovertakelse vil være til barnets beste</i>	<i>32</i>
<i>Det jobbes annerledes med tilbakeføring etter sakene i EMD.....</i>	<i>32</i>
7. LITTERATURLISTE	34
VEDLEGG 1 SPØRRESKJEMA	35

1. Metode

Denne rapporten presenterer funn fra en spørreundersøkelse blant barnevernledere i Norge i perioden 23. februar til 31. mars 2021. Vi har sendt undersøkelsen til alle landets barneverntjenester og brukt verktøyet EasyQuest til å innhente svarene. Dette er andre gang SOS-barnebyer gjennomfører en slik spørreundersøkelse og vi planlegger å fortsette med dette hvert halvår.

Vi håper denne rapporten skal gi deg som leser en bedre forståelse av hvordan barnevernledere opplever situasjonen i sin tjeneste og dermed også få ett innblikk i tilstanden i norsk barnevern. I denne undersøkelsen har vi stilt 31 spørsmål, fordelt på to kategorier:

- Kjennetegn ved situasjonen i den enkelte tjeneste.
- Vurdering av aktuelle spørsmål i norsk barnevern.

Vi i SOS-barnebyer har utformet spørsmålene, men vi har fått innspill fra andre sivilsamfunnsaktører til aktuelle tema og spørsmål. I tillegg har professor Marit Skivenes bidratt med utforming av spørsmål og analyse av svarene i ettertid.

Det er også viktig å påpeke at vi har spurt barnevernlederne om deres subjektive vurdering av spørsmålene. For eksempel har vi spurt dem om deres tjeneste har vært preget av høy turnover og høyt sykefravær. Når en barnevernleder svarer at de er uenig i at deres tjeneste er preget av høyt sykefravær kan vi ikke slutte at tjenesten ikke har vært preget av høyt sykefravær. Bare at den enkelte barnevernlederen ikke opplever det slik.

Denne rapporten gir ikke definitive svar om hva som faktisk skjer i norsk barnevern, men kan fortelle oss hvordan de som styrer norsk barnevern opplever hverdagen deres tjeneste står i. Takk til alle som har bidratt til denne rapporten, ikke minst barnevernlederne som gav oss av sin knappe tid. Alle feil står på forfatterens egen regning.

Øystein Sørvig og Zuzanna Nogalska

15.04.2021

Oslo

Hvem er barnevernlederne som har svart?

Det er 84 barnevernledere som har svart på spørreundersøkelsen vår. Vi har ikke nøyaktige tall på hvor mange barnevernledere det er fordi noen kommuner har flere barnevernledere og noen barnevernledere har ansvar for flere kommuner. Vi anslår at et sted mellom 25 til 35 prosent av barnevernlederne har svart på denne undersøkelsen.

Til sammen sier barnevernlederne at de har 2058 årsverk i sine barneverntjenester i 2020, videre bruker vi en ansatt om et årsverk¹. 21 av barnevernlederne leder et interkommunalt samarbeid. Det utgjør omtrent en tredjedel av alle ansatte i det kommunale barnevernet (SSB, 2020). Vi har gjort en tilsvarende analyse på de fem Bufetat-regionene².

Bufetat region	Antall	Ansatte	Ansatte SSB	Andel
Øst	29	951	2 605	37 %
Vest	16	397	1 249	32 %
Nord	20	310	646	48 %
Sør	7	166	852	19 %
Midt-Norge	12	234	910	26 %
Totalt	84	2 058	6 203	33 %

¹ Det er ikke nødvendigvis slik at et årsverk er en ansatt i statistikken, men det påvirker ikke vår analyse.

² I region Øst er hele Viken regnet med, men barneverntjenestene i gamle Buskerud hører til region Sør

I tjenestene vi har spurt er det i gjennomsnitt 28 ansatte, medianen er 17 ansatte og det er flest tjenester som har 5 ansatte. I analysene har vi gruppert barneverntjenestene etter antall ansatte. Tabellen under viser hvor mange tjenester som er i de ulike kategoriene og det samlede antall ansatte i de ulike kategoriene.

Størrelse	Antall tjenester	Antall ansatte
1 til 5	17	67
6 til 15	21	219
16 til 30	24	516
31 til 70	16	700
71 eller flere	6	556

Vi har ikke sett noen systematiske skjevheter i utvalget av barnevernledere og mener de gir et tilstrekkelig representativt bilde av barneverntjenestene. En mulig feilkilde som vi ikke har belegg for i tallene våre er at det kan være en forskjell mellom de barnevernlederne som har svart og de som ikke har svart. Det kan tenkes at de som ikke har svart jobber i barneverntjenester der de ikke har kapasitet til å svare på en slik undersøkelse.

2. Status i barnevernet

Det kan være vanskelig for utenforstående å få et innblikk i hvordan situasjonen er i barnevernet. Det skyldes at det er stor forskjell på de ulike barneverntjenestene og at de sakene vi hører om enten er presseoppslag eller forskningsrapporter. Presseoppslag kan gi et øyeblikksbilde, men fokuserer ofte på enkeltsaker. Forskningsrapporter ser ofte på flere tjenester, men bygger på data som ofte ligger lengre bak i tid.

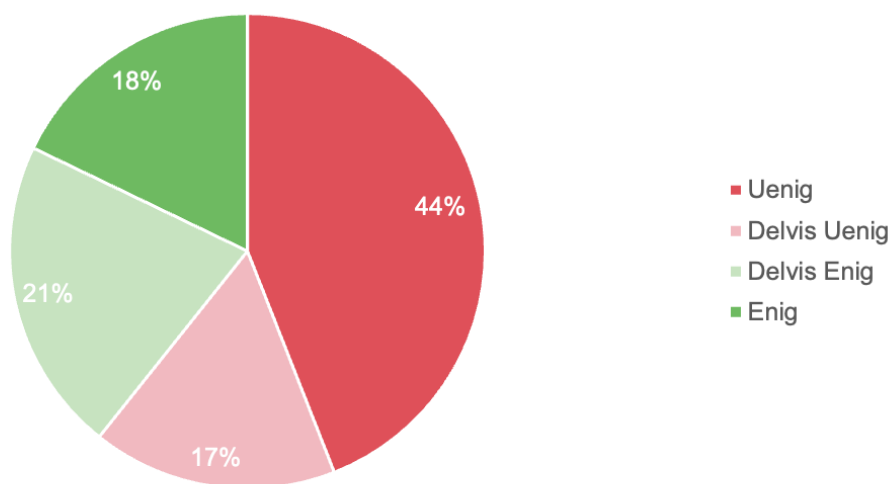
Vår undersøkelse komplementerer dette bildet ved å gi et øyeblikksbilde av store deler av barneverntjenestene. Spørsmålene er ment å gi oss en bedre forståelse for hvordan situasjonen er ute i barneverntjenestene i dag. Vi håper at det også vil bidra til politikkutforming som bidrar til at barn og familier får best mulig oppfølging og omsorg.

I denne delen har vi fem spørsmål som til sammen sier noe om hvordan ulike deler av tjenestene fungerer, men spørsmålene er ikke ment å dekke alle deler av barneverntjenesten.

Høy turnover og sykefravær preger 39 prosent av barneverntjenestene

I noen tilfeller kan barnevernets arbeid med en familie strekke seg over flere år og det tar tid å bygge opp kompetanse på de mange ulike aspektene av det å drive en barneverntjeneste. Tall fra Kommunenes Sentralforbund viser at barnevernet har høyere sykefravær og turnover enn sammenlignbare kommunale tjenester (Skotheim, 2021). Vi har derfor spurt om barnevernlederne har opplevd at sin tjeneste har vært preget av høy turnover og sykefravær det siste året. Figuren under viser resultatene.

Figur 1 Min tjeneste har vært preget av høy turnover og/eller sykefravær



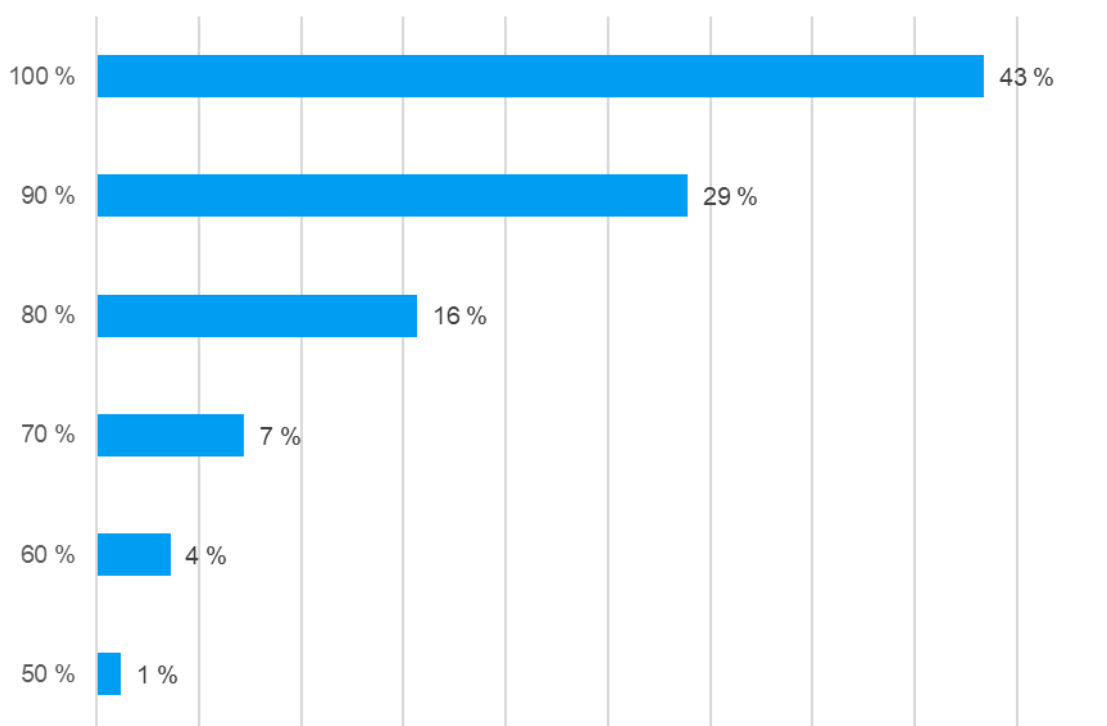
Figuren viser at 39 prosent av barneverntjenestene oppgir at høy turnover og sykefravær har preget tjenestene deres det siste året, og det er ingen størrelse eller region som er overrepresentert. Svarene er i tråd med andre rapporter og nyhetssaker som viser et lignende bilde av situasjonen i det kommunale barnevernet.

De fleste saksbehandlere har den nødvendige kompetansen

Saksbehandlere eller kontaktpersoner i barnevernet er de som møter barn og familier og som beslutter hva slags hjelp disse skal få. Det er saksbehandlere som sammen med barnevernleder utøver myndighetsfunksjonen i barnevernet.

Det har vært en prioritet fra regjeringens side å styrke kompetansen til saksbehandlerne for å styrke kvaliteten i arbeidet deres. Vi har spurt barnevernlederne om hvor stor andel av saksbehandlerne i sin tjeneste som de mener har den nødvendige kompetansen til å følge opp barn og familier på en forsvarlig måte. Tallet sier ikke hva slags kompetanse saksbehandleren har, men om hva barnevernleder mener vedkommende har av nødvendig kompetanse for å hjelpe familien på en forsvarlig måte. Fordelingen er vist nedenfor.

Figur 2 Hvor stor andel av saksbehandlerne har den nødvendige kompetansen til å følge opp de ulike familiene på en forsvarlig måte?



Figuren viser at 88 prosent av barnevernlederne mener at minst 80 prosent av saksbehandlerne har den nødvendige kompetansen. Det er 12 prosent barnevernlederne som oppgir at færre enn 80 prosent av saksbehandlerne har den nødvendige kompetansen.

Vi har ikke spurt hva barnevernlederne mener er den nødvendige kompetansen så det kan være forskjeller i hva de regner som nødvendig kompetanse. Vi har beregnet at barnevernlederne mener at 11 prosent av saksbehandlerne ikke har den nødvendige

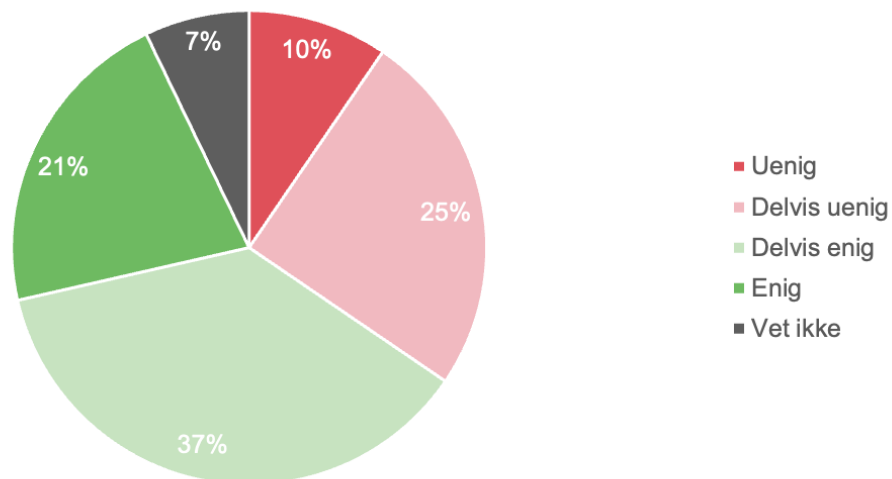
kompetansen til å gjøre jobben sin på en forsvarlig måte. Vi vet ikke hva det skyldes når en saksbehandler ikke har den nødvendige kompetansen. Det kan være fordi vedkommende er under videreutdanning og at vedkommende snart vil ha den nødvendige kompetansen. Eller det kan skyldes et mer vedvarende problem med å rekruttere og holde på saksbehandlere med den nødvendige kompetansen.

3 av 10 barnevernledere opplever at politikerne ikke gir dem de nødvendige rammevilkår

Barnevernet er en kommunal tjeneste og blir styrt av det enkelte kommunestyret, men rammene for tjenesten er regulert i lov og forskrift. Med barnevernsloven i 1992 ble deler av ansvaret for myndighetsutøvelsen i barnevernet flyttet til de statlige fylkesnemndene. Kommunestyrene skulle ikke behandle enkeltsaker, men heller styre barnevernet på et mer strategisk nivå. Dette grepet skulle styrke rettsikkerheten, men svekket kommunestyrenes innsikt i barnevernets arbeid (Ingerslev, 2020).

Avveiningen mellom rettsikkerhet og innsikt er vanskelig og er stadig oppe i debatten om styringen av norsk barnevern. Det siste grepet er at kommunene er pålagt å legge frem en tilstandsrapport for barnevernet for kommunestyret fra 2020. Vi har spurt barnevernlederne om politikerne legger til rette for at barneverntjenesten skal drives forsvarlig. Svarene er vist under figuren.

Figur 3 Politikerne i min kommune legger til rette for at vi, i barneverntjenesten, skal ha de beste forutsetninger til å utføre jobben vår på en forsvarlig måte.



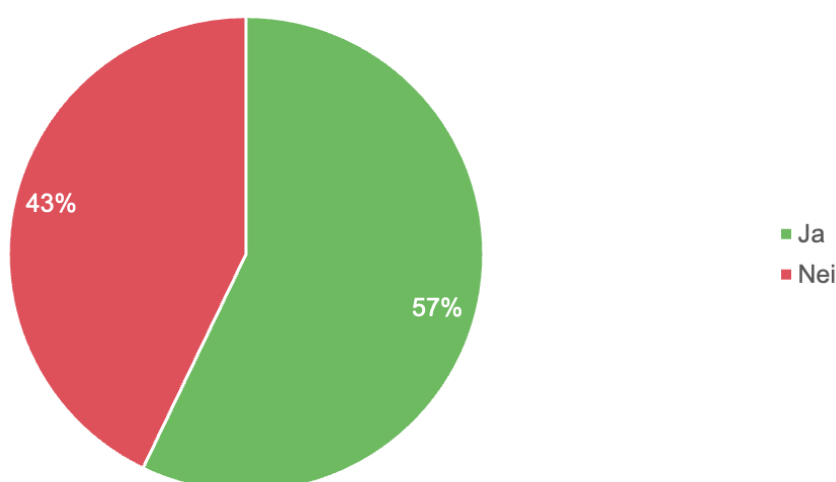
De fleste barnevernlederne er fornøyd med hvordan politikerne legger til rette for at de skal gjøre jobben sin. Det er derimot 35 prosent som sier at politikerne ikke legger til rette for at de kan gjøre jobben sin på en forsvarlig måte. Dette underbygger inntrykket av at det er stor variasjon i hvordan ulike kommuner jobber med å sikre et forsvarlig barnevern i sin kommune.

43 prosent av barnevernledere sier at barn og unge ikke har reell medvirkning på tjenestenivå

De siste årene har det blitt gjort flere tiltak for å øke barns mulighet til å medvirke i sine egne saker i barnevernet, i tråd med bestemmelsene i Barnekonvensjonen. I takt med at barns rett til å medvirke på saksnivå har blitt styrket har man også sett på hvordan barn skal ha mulighet til å medvirke på tjenestenivå. Sosialistisk venstreparti fremmet et forslag i Stortinget i vår for å lovfeste barns rett til medvirkning på tjenestenivå. Det er også ventet at den nye barnevernsloven vil inneholde forslag som styrker barns rett til medvirkning på tjenestenivå.

Vi har spurt barnevernlederne om barn og unge har reell medvirkning i utviklingen av barneverntjenesten, og vi har bedt dem utdype hvordan de utøver slik medvirkning. Svarene er vist i figuren under.

Figur 4 Barn og unge deltar og har reell medvirkning i utviklingen av barneverntjenesten i min kommune på tjenestenivå



Det er mange kommuner som sier at de har medvirkning på tjenestenivå, men hvordan de gjør det spriker veldig. De vanligste metodene er samarbeid med Landsforeningen for barnevernsbarn og Forandringsfabrikken.

Videre er bruk av brukerundersøkelser, samtaler med barna samt tilbakemeldingsskjemaer også utbredt. Enkelte barnevernledere påpekte at de hadde faste samlinger en gang i måneden, der barn og unge kunne komme med råd til utvikling av tjenesten på systemnivå, delta i ansettelse, eller bruker egne erfaringskonsulenter. Det er også noen som har tatt i bruk brukermedvirknings-verktøyet FIT i hele barneverntjenesten og Mitt Liv.

Det er verdt å påpeke at samtlige barnevernledere har nevnt at de fokuserer på å snakke med barna om opplevelsen deres av saksgangen, der barna blir involvert i saker som gjelder dem og deres familie. Likevel kan ikke dette regnes som medvirkning på tjenestenivå, men heller på individnivå og at tallet på reell medvirkning for barn og unge i barnevernet muligens er lavere enn vist i figuren.

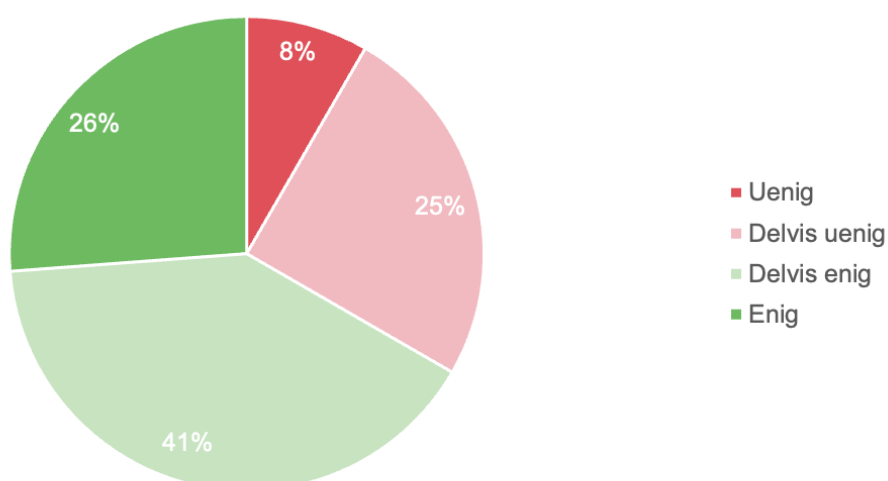
43 prosent av barnevernlederne opplyser om at barn og unge ikke har reell medvirkning på tjenestenivå i deres kommune. Av de som har oppgitt at de ikke har medvirkning på tjenestenivå svarer de fleste at de likevel har medvirkning på individnivå. Enkelte uttaler at de ikke har en systematisk innhenting av erfaringer fra barn og unge. Andre peker på at det ikke er nok ressurser til å følge opp dette arbeidet og at medvirkning på tjenestenivå har forbedringspotensialer for mange av barneverntjenestene.

De fleste tjenestene sier de har ressurser til godt ettervern

Fra og med januar i år (2021) er retten til ettervern etter barnevernloven utvidet med to år, og gjør at unge voksne som har, eller nylig har hatt, tiltak av barnevernet har rett til ettervern fram til fylte 25 år. Tiltaket er ment å gi viktig støtte i overgangen til voksenlivet. Vi var interessert i å finne ut av hvordan barneverntjenestene var rustet til å etterfølge denne utvidelsen av ettervernet for barna i sin kommune.

Derfor ba vi barnevernlederne om å ta stilling til følgende standpunkt «Min barneverntjeneste har tilstrekkelig ressurser til å innføre gode og tilpassede ettervernstiltak til ungdom fram til 25 år». Figuren under viser resultatene.

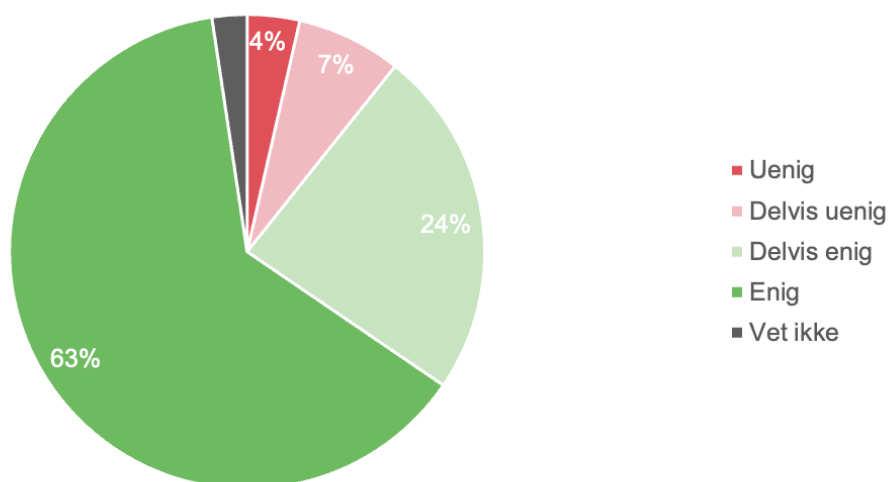
Figur 5 Min barneverntjeneste har tilstrekkelig ressurser til å innføre gode og tilpassede ettervernstiltak til ungdom fram til 25 år.



33 prosent av barnevernlederne mener de ikke har tilstrekkelige ressurser for å innføre gode og tilpassede ettervernstiltak.

Videre ønsket vi å finne ut av om tjenestene var i stand til å fange opp de som nylig har fylt 23 år og har behov for forlenget ettervern etter lovendringen. Svarene finner du i figuren under.

Figur 6 Min barneverntjeneste er i stand til å fange opp de som nylig har fylt 23 år og har behov for forlenget ettervern etter lovendringen.



Det ser ikke ut til at det er et stort problem for barneverntjenestene å fange opp de som nylig har fylt 23 år og som har behov for forlenget ettervern etter lovendringen.

3. Pågående debatter på barnevernsfeltet

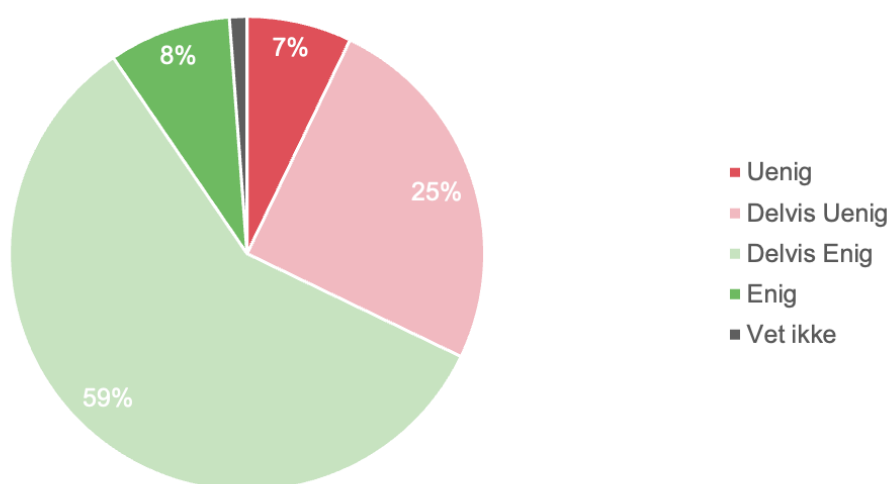
7 av 10 barnevernledere mener at masterkravet er viktig og vil styrke barnevernet.

Skal barnevernet kunne følge opp familier på en forsvarlig måte er det en forutsetning at saksbehandlere har den nødvendige kompetansen. Det er derimot ingen enighet om hva nødvendig kompetanse innebærer. Regjeringen har foreslått at saksbehandlere på sikt skal ha en mastergrad.

Det er flere ulike måter en mastergrad kan påvirke en barneverntjeneste. Den mest intuitive er at et krav om master styrker den formelle kompetansen til saksbehandleren. Det er derimot også andre måter en mastergrad kan påvirke barnevernet på. En master kan føre til økt lønn eller hevet status, noe som kan bidra til at flinke personer søker seg og blir i stillingen som saksbehandler. Det er dermed ikke slik at master er en nødvendig eller tilstrekkelig betingelse for at en barnevernleder vurderer om en ansatt har nødvendig kompetanse for å gjøre jobben sin. Derfor bør man være varsom med å holde svarene om masterkravet og kompetanse blant saksbehandlere opp mot hverandre.

Vi ønsket å kartlegge hva barnevernlederne mente om dette, og ba dem derfor om å si seg enig eller uenig i følgende påstand: «Kravet om master til saksbehandlere er viktig, og vil styrke barnevernet i arbeidet med å følge opp alle familiene på en forsvarlig måte». Figuren under viser resultatene.

Figur 7 Kravet om master til saksbehandlere er viktig, og vil styrke barnevernet i arbeidet med å følge opp alle familier på en forsvarlig måte.



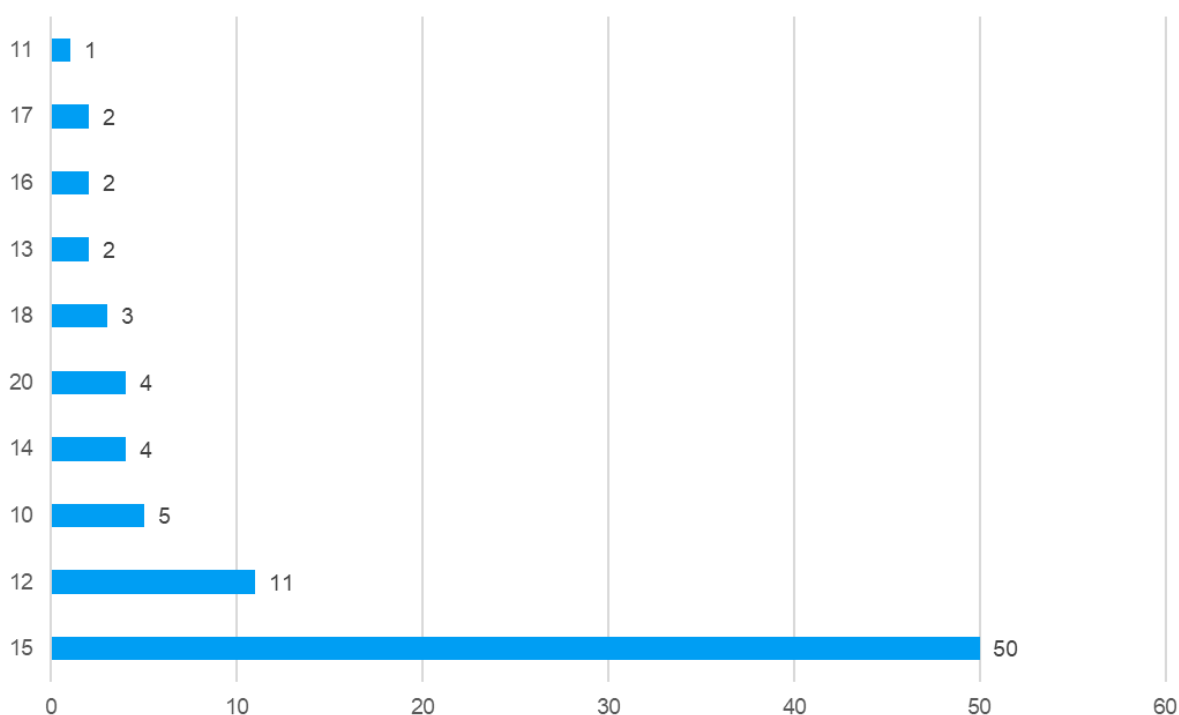
67 prosent av barnevernlederne mener at kravet om master til saksbehandlere er viktig og vil styrke deres ansatte i å følge opp alle familiene på en forsvarlig måte. 3 av 10 barnevernlederne er derimot uenig i at dette vil føre til at familiene blir bedre ivaretatt av saksbehandlerne i barneverntjenesten.

Over halvparten av barnevernlederne mener at en bemanningsnorm vil bidra til en bedre barneverntjeneste.

Barneverntjenestene er ulikt rustet til å møte sakstrykket som kan komme i deres tjeneste. Noen barneverntjenester er store med svært mange ansatte, mens andre er små der barnevernlederen ikke har like mye arbeidskraft å fordele sakene ut på. Barna og familiene som kommer i kontakt med barnevernet skal få samme tilbud og oppfølging uavhengig av hvor i landet de bor. Men dette kan være svært vanskelig i tjenester der det er mange saker og få ansatte.

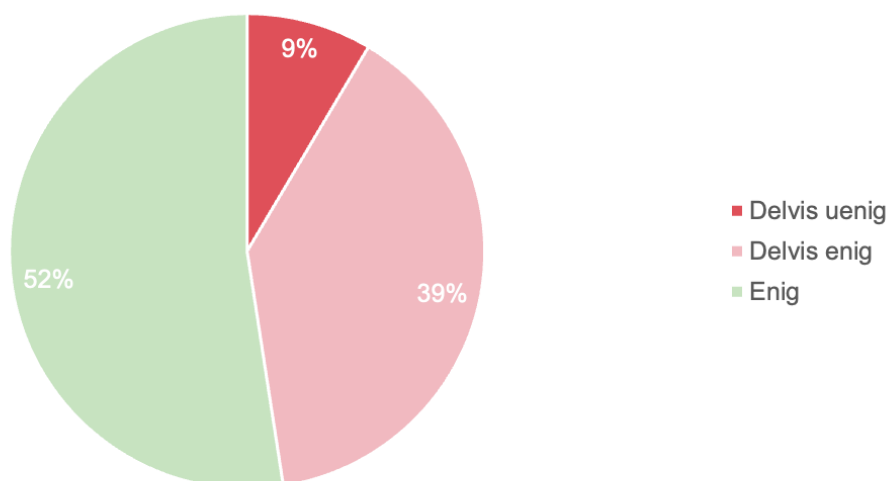
Vi ønsket derfor å kartlegge hva barnevernlederne mente er forsvarlig saksmengde for en saksbehandler og om en bemanningsnorm vil bidra til at saker blir forsvarlig fulgt opp.

Figur 8 Hva tenker du er en gjennomsnittlig forsvarlig saksmengde for en saksbehandler å ha ansvaret for i en barnevernstjeneste?



Vi spurte barnevernlederne om å si seg enig eller uenig i følgende påstand «En bemanningsnorm som innebærer at saksbehandlere maksimalt kan ha ansvar for 15 barn hver, vil bidra til at saker blir forsvarlig fulgt opp. Figuren under viser resultatene.

Figur 9 En bemanningsnorm som innebærer at saksbehandlere maksimalt kan ha ansvar for 15 barn hver, vil bidra til at saker blir forsvarlig fulgt opp.



Resultatene viser at 52 prosent av barnevernlederne mener at en bemanningsnorm som innebærer at saksbehandlere maksimalt kan ha ansvaret for 15 barn hver, vil bidra til at saker blir forsvarlig fulgt opp.

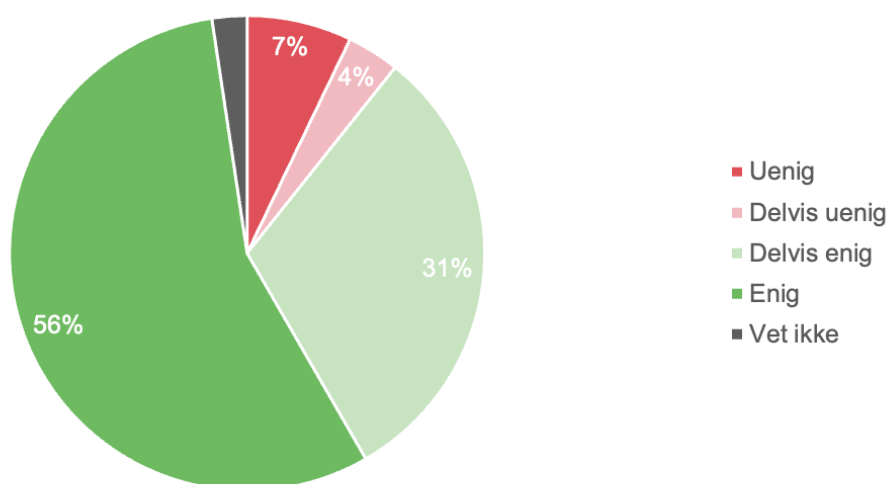
Helsekartlegging ved omsorgsovertakelse bør være obligatorisk

Flere fagmiljøer har pekt på at barn som er plassert ofte har psykiske og somatiske helseplager som ikke var kjent på tidspunkt for plassering, noe som kan øke risikoen for brudd senere og har konsekvenser for selve plasseringen. Det er et prøveprosjekt der barn gis en helhetlig helsekartlegging i forbindelse med plassering (Myrvold, Christiansen, Haune, Sarfi & Heiervang, 2020).

Prosjektet har foretatt en kartlegging av somatisk, psykisk helse og tannhelse. Det har vært et tverrfaglig team med blant annet barnepsykiater, barnepsykolog og klinisk barnevernspedagog. Helsekartleggingen resulterer i en rapport til barneverntjenesten om helseutfordringer som bør følges opp, samt om barnets fungering. Rapporten skal også benyttes av nye omsorgsgivere under veiledning av barneverntjenesten.

I høringsbrevet fra departementet er det foreslått at staten skal dekke kostnadene ved helsekartleggingen, slik at kommunen ikke må betale for å få barnets helse kartlagt. Departementet har foreslått at en slik helsekartlegging bør være valgfri for kommunen. Vi ønsket å finne ut hva barnevernlederne mente om en slik ordning, og spurte derfor om de mente at denne burde være obligatorisk ved plassering. Resultatene ser du i figuren under.

Figur 10. Mener du at en slik helsekartlegging bør være obligatorisk ved plassering?



87 prosent av barnevernlederne mente at helsekartlegging ved plassering bør være obligatorisk.

4. Forberedelser til ny barnevernsreform

Arbeidet med barnevernsreformen har pågått siden 2013, da regjeringen varslet i Sundvolden-plattformen at den ville gi kommunene økt ansvar for barnevernet. Arbeidet med barnevernsreformen ble sett i sammenheng med den bredere kommunereformen.

I 2017 ble barnevernsreformen vedtatt. Reformen skal styrke kommunenes ansvar for barnevernet, samtidig som oppgavene til det statlige barnevernet tydeliggjøres. Målet er at endringer i barnevernet skal bidra til at flere barn og familier i utsatte situasjoner får den hjelpen de trenger på et tidligere tidspunkt.

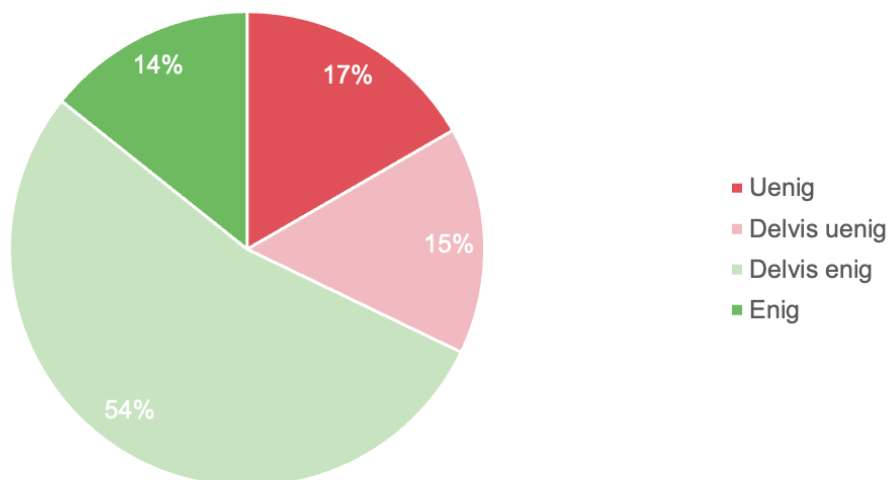
Etter planen skal barnevernsreformen tre i kraft fra 1. januar 2022. Hovedlinjene i reformen er nå klare, men det avventes fortsatt en del avklaringer blant annet knyttet til oppgavefordeling og økonomi.

Barnevernsreformen vil medføre store endringer både praktisk og økonomisk for kommunene. Det er behov for at politikerne forbereder kommunen på de nye oppgavene. Et flertall av de som har svart sier at politikerne ikke forbereder kommunen på de nye oppgavene som følger med reformen. Dette er urovekkende med tanke på at reformen skal tre i kraft fra 1. januar 2022. Det tar tid å planlegge, ansette og iverksette planer. Dette kan tyde på at mange kommuner ikke vil være klare til å løse de nye oppgavene som de blir gitt med barnevernsreformen

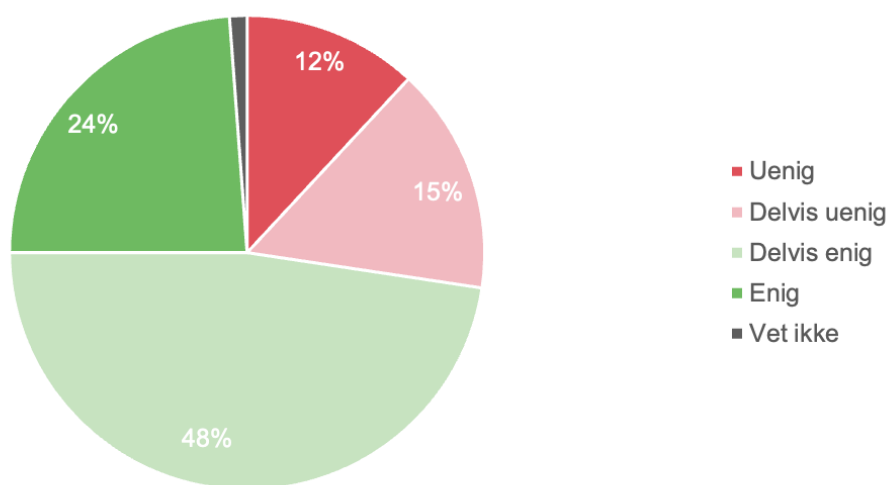
De som mangler informasjon, tror ikke de vil få informasjon om barnevernsreformen

Barnevernlederne har hovedansvaret for å forberede tjenesten og kommunen på endringene som kommer med barnevernsreformen. De er avhengig av informasjon fra statsforvalteren, Bufdir og Bufetat om hva og hvordan de skal forberede seg. Vi er interessert i om barnevernlederne opplever å ha nok informasjon per i dag og om de tror de vil få nok informasjon før reformen trer i kraft. Svarene er vist i figurene nedenfor.

Figur 11 Jeg har per i dag god nok informasjon om hva som vil kreves av min tjeneste når barnevernsreformen trer i kraft i 2022.



Figur 12 Jeg er trygg på at jeg vil få nok god nok informasjon til å kunne gjennomføre reformen i januar 2022.

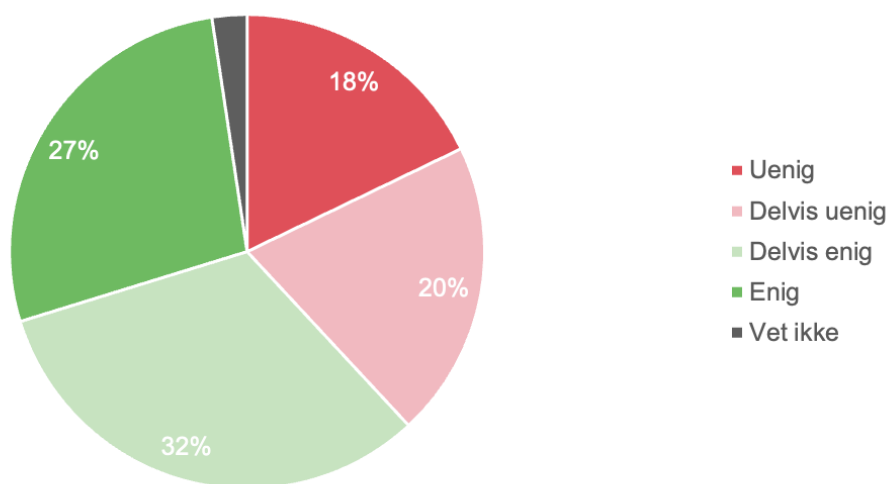


68 prosent av barnevernlederne sier de er enig eller delvis enig i at de har god nok informasjon om hva som vil kreves av barneverntjenesten som følge av barnevernsreformen. 72 prosent svarer at de er trygge på at de vil få god nok informasjon om barnevernsreformen. Likevel er det i overkant av 30 prosent som svarer at de ikke har fått nok informasjon. Det er stor overlapp mellom de som svarer at de ikke har fått god nok informasjon og de som ikke tror de vil få god nok informasjon.

48 prosent av politikerne forbereder ikke kommunen på barnevernsreformen

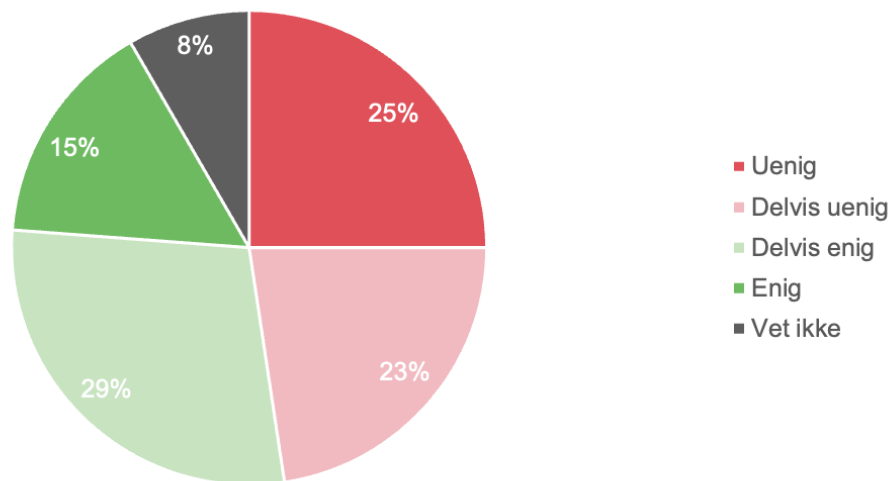
Barnevernsreformen skal forbedre den lokale forankringen og styringen av barnevernet. Med reformen vil kommunene få et mye større ansvar for blant annet fosterhjem og hjelpetiltak til familiene. Det er et mål at barnevernet skal samarbeide bedre med de andre tjenestene i kommunene. Vi har derfor spurt barnevernlederne om samarbeidet med politikerne om barnevernsreformen.

Figur 13 Politikerne i vår kommune er bevisst på at de vil få et økt ansvar gjennom barnevernsreformen.



Figuren over viser at et flertall mener at politikerne er bevisst på at de vil få et økt ansvar gjennom barnevernsreformen. Det er 38 prosent som mener at politikerne ikke er bevisst på at kommunen vil få økt ansvar gjennom barnevernsreformen. Dette er et svært høyt tall med tanke på at rammene for reformen har vært lagt siden 2017. Samtidig har arbeidet med reformen tatt tid og det kan gjøre at temaet har falt i lokalpolitikernes bevissthet.

Figur 14 Politikerne i vår kommune forbereder kommunen for å løse de nye oppgavene som følger med barnevernsreformen.



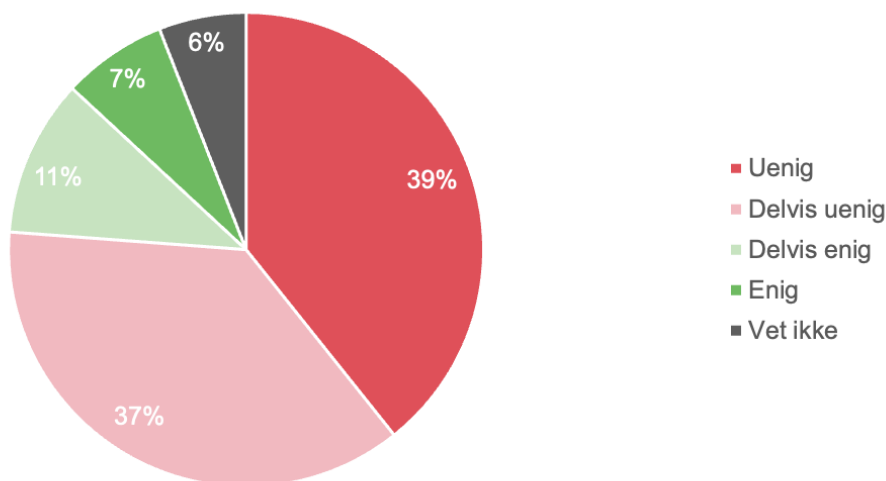
48 prosent av barnevernlederne mener at politikerne i deres kommune ikke forbereder kommunen for å løse oppgavene som følger med barnevernsreformen.

Barnevernlederne er bekymret for økonomien

Barnevernsreformen vil fjerne kommunenes egenandel for fosterhjem og øke den betydelig for institusjonsplasseringer og spesialiserte fosterhjem. Kommunene skal bli kompensert for dette gjennom økte rammetilskudd. Hva dette vil medføre i praksis for kommunene er enda ikke bestemt, og det endelige opplegget for finansiering vil ikke være klart før statsbudsjettet er vedtatt for 2022.

I forbindelse med overføring av oppgaver til kommunene er det ofte at staten ikke fullt ut dekker kostnadene knyttet til å løse oppgavene. Derfor har Kommunenes Sentralforbund i møte med statsråd Kjell Ingolf Ropstad krevd at reformen må fullfinansieres. Vi har spurt barnevernlederne om de er trygge på at de vil få de økonomiske ressursene til å løse de nye oppgavene knyttet til barnevernsreformen.

Figur 15 Jeg er trygg på at min kommune vil få de økonomiske ressursene til å løse de nye oppgavene knyttet til barnevernsreformen.



76 prosent av barnevernlederne sier at de er utrygge på om de får de økonomiske ressursene til å løse de nye oppgavene som følger med barnevernsreformen. Dette viser en tydelig usikkerhet i tjenestene til hvordan de skal være i stand til å løse de nye oppgavene. Det kan også være at den økonomiske usikkerheten knyttet til reformen påvirker hvordan barnevernlederne forbereder seg til reformen. Hvis man ikke tror at man vil få nye ressurser kan det gjøre at barnevernlederne ikke ansetter nye personer eller bygger opp kompetansen de trenger for å være klare til barnevernsreformen.

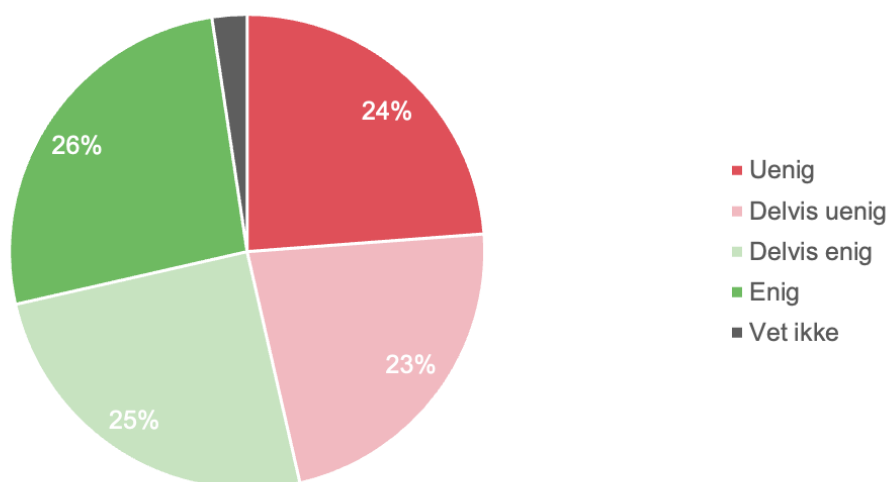
5. Hva har skjedd under Korona-pandemien

Koronapandemien har påvirket hele samfunnet og krevd ressurser fra tjenester som allerede var i en presset situasjon. I denne undersøkelsen lurte vi på hvordan pandemien har påvirket barneverntjenestenes daglige drift. Vi ønsket blant annet å finne ut om tjenestene rundt omkring hadde samme kapasitet til å levere hjelpetiltak, samt om de var i stand til å få kjennskap til barn som trengte hjelp på lik linje som før pandemien.

Koronasituasjonen har ført til flere bekymringsmeldinger i over halvparten av barneverntjenestene.

Den nye normalen under koronapandemien har vært preget av nedstengning, stengte skoler og barn som i større grad oppholder seg hjemme. Fritidstilbud og arenaer der barn til vanlig kan oppsøke voksne for hjelp har i stor grad vært stengt. Vi har derfor lurt både på om barn har hatt det verre og om dette oppdages i like stor grad som før. Derfor stilte vi barnevernlederne spørsmål om de har mottatt flere bekymringsmeldinger i perioden juli 2020 til januar 2021. Figuren under viser resultatene.

Figur 16 Koronasituasjonen har ført til at vi mottar flere bekymringsmeldinger i perioden juli 2020 til januar 2021, om f.eks. vold, overgrep, rus eller dårlig psykisk helse hos barnet eller familien.

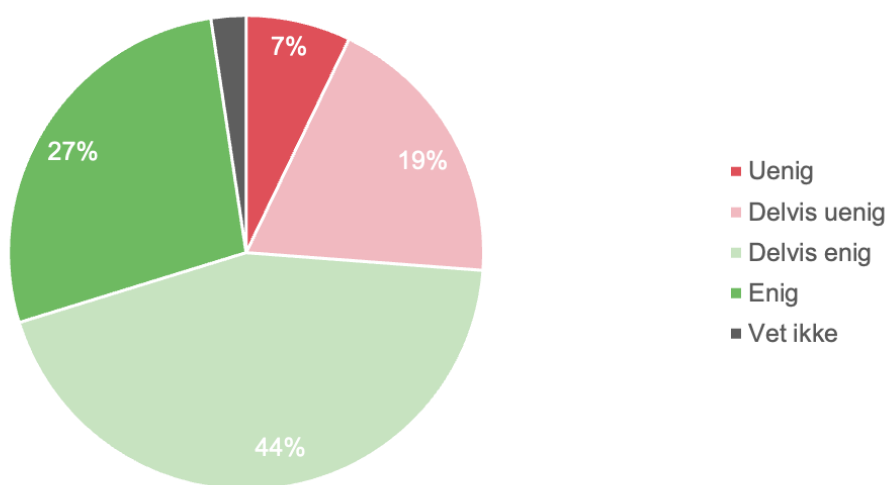


Figuren viser at over halvparten av barnevernlederne svarer de har mottatt flere bekymringsmeldinger under koronapandemien. Imidlertid er det nesten 50 prosent som ikke melder at de har fått flere bekymringsmeldinger. Den store variasjonen tilsier at koronapandemien har påvirket barneverntjenestene rundt omkring svært ulikt. Det kan skyldes smittesituasjonen i kommunen eller forhold ved kommunen og barneverntjenesten.

Over 70 prosent av barnevernlederne er bekymret for at de ikke får kjennskap om barn som trenger hjelp.

Ettersom antallet bekymringsmeldinger varierte så mye, ønsket vi å kartlegge hvorvidt barnevernlederne var bekymret for om de får kjennskap til barn som trenger hjelp uavhengig av bekymringsmeldingene de får inn. Vi stilte derfor spørsmål om barnevernlederne var bekymret for at de ikke får kjennskap til barn som trenger hjelp, fordi andre hjelpeinstanser har redusert tilbud på grunn av koronapandemien. Figuren under viser resultatene.

Figur 17 Vi er bekymret for at barnevernet ikke får kjennskap til barn som trenger hjelp, fordi andre hjelpeinstanser har redusert tilbud på grunn av koronapandemien.

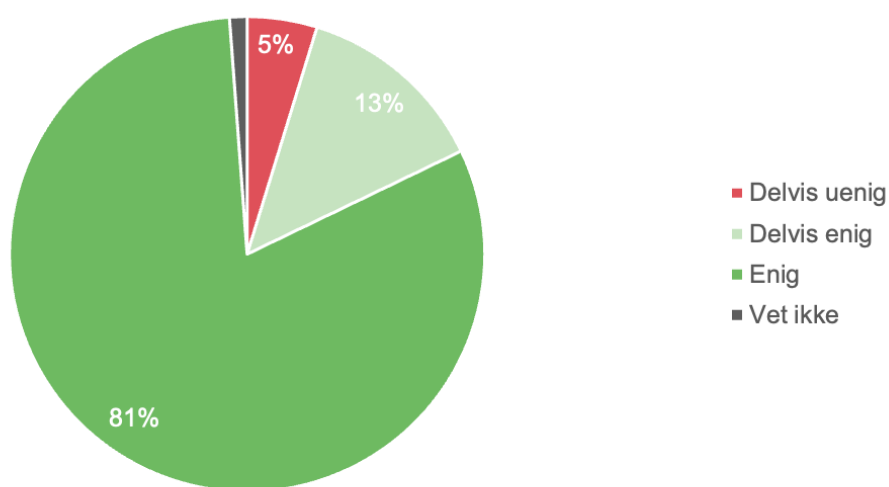


71 prosent av barnevernlederne oppgir at de er bekymret for ikke å få kjennskap til barn som trenger hjelp, fordi andre hjelpeinstanser har redusert tilbud på grunn av koronapandemien. Videre ser vi at 85 prosent av de som ikke har fått flere bekymringsmeldinger under koronapandemien, også svarer at de er bekymret for at de ikke får kjennskap til barn som trenger hjelp. Tilsvarende er 63 prosent av de som har mottatt flere bekymringsmeldinger også enig i at de er bekymret for at de ikke får nok kjennskap om barna som burde ha vært i kontakt med barneverntjenesten. De barneverntjenestene som ikke får inn flere bekymringsmeldinger under koronapandemien er mest bekymret for ikke å fange opp barna som trenger hjelp.

Det er ingen endring i kapasiteten og muligheten for barneverntjenestene til å gi de samme hjelpetiltakene som før korona.

Koronapandemien har ikke bare ført til at barna har blitt stengt ute fra de vanlige arenaene sine. Barneverntjenestene har også måttet tilpasse seg til en ny realitet med hjemmekontor og en annerledes måte å drive arbeidet sitt på. Vi ønsket derfor å finne ut av om det var en endring i kapasitet og mulighet for barneverntjenestene til å gi de samme hjelpetiltakene som før korona. Resultatene ser du i figuren under.

Figur 18 Min barneverntjeneste har kapasitet og mulighet til å gi de samme hjelpetiltakene nå som før korona, for eksempel avlastning, hjemmebesøk, råd og veiledning.

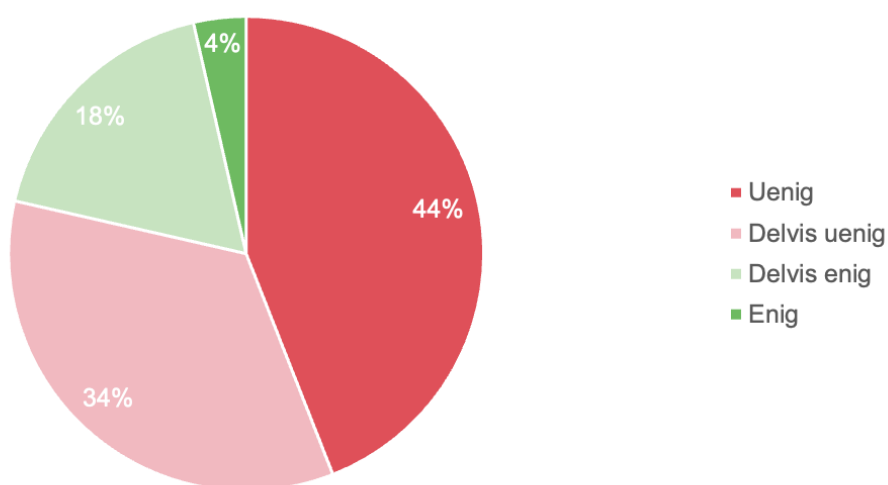


De aller fleste barnevernledere mente at de hadde samme kapasitet og mulighet til å gi de samme hjelpetiltakene som før korona. Dette tyder på at tjenestene selv opplever å ha tilpasset seg til den nye realiteten på en tilfredsstillende måte.

De fleste tjenestene klarer å følge opp barn som bor utenfor hjemmet like godt som før koronapandemien inntraff.

Med restriksjoner og innstramninger som et resultat av et økt smittetrykk, ønsket vi å kartlegge hvorvidt barn som bor utenfor hjemmet blir like godt fulgt opp som før korona. Barnevernlederne ble derfor bedt om å vurdere hvorvidt koronasituasjonen gjorde at de ikke fikk fulgt opp barn som bor utenfor hjemmet like godt som før. Figuren under viser resultatene.

Figur 19 Koronasituasjonen gjør at vi ikke får fulgt opp barn som bor utenfor hjemmet like godt som før.



Svarene tyder på at de aller fleste barneverntjenestene ikke opplever at de er dårligere i stand til å følge opp barn som bor utenfor hjemmet grunnet koronasituasjonen. Likevel er det verdt å påpeke at omtrent hver femte barnevernleder er enig eller delvis enig i at det har blitt vanskeligere å følge opp disse barna.

6. Slik har EMD-dommene endret norsk barnevern

Den norske stat har blitt felt flere ganger i den Europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD). Det har medført at Høyesterett har gitt nye føringer for fylkesnemnds og barnevern. Bufdir har også gjennomført flere kurs i barneverntjenestene for å informere om hva som er ny praksis. Disse endringene er nylig innført og det er interessant å vite om de har fått konsekvenser for barnevernets daglige arbeid.

SOS-barnebyer har ikke tilstrekkelig kompetanse til å uttale oss om hva som er, eller bør være, endringen i praksisen som følge av dommene i EMD. Norsk institutt for menneskerettigheter (NIM) har skrevet en rapport om hvorfor Norge dømmes i EMD (Norges institusjon for menneskerettigheter, 2020). Denne kan leses for å få en bedre forståelse av dette saksfeltet.

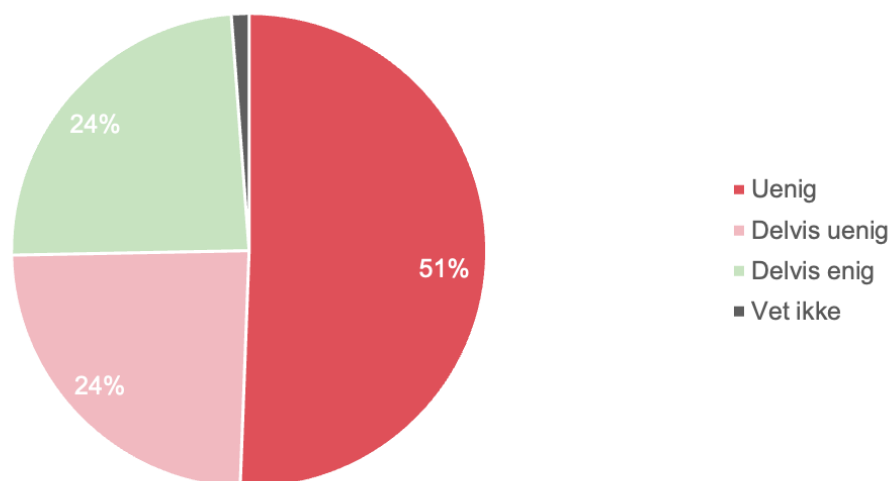
EMD-dommene har ikke ført til at barneverntjenestene har høyere terskel for å fremme saker om omsorgsovertakelse

Det er i begrenset grad selve omsorgsovertakelsene som har vært prøvd i EMD. Vi har likevel spurt barnevernlederne om dommene har gjort terskelen for å fremme saker om omsorgsovertakelse har blitt høyere og om de fremmer færre saker om omsorgsovertakelser.

Barnevernlederne ble spurt om å ta stilling til følgende påstand «Vi har høyere terskel for å fremme saker om omsorgsovertakelse til fylkesnemnda som følge av dommene i EMD».

Figuren under viser resultatene.

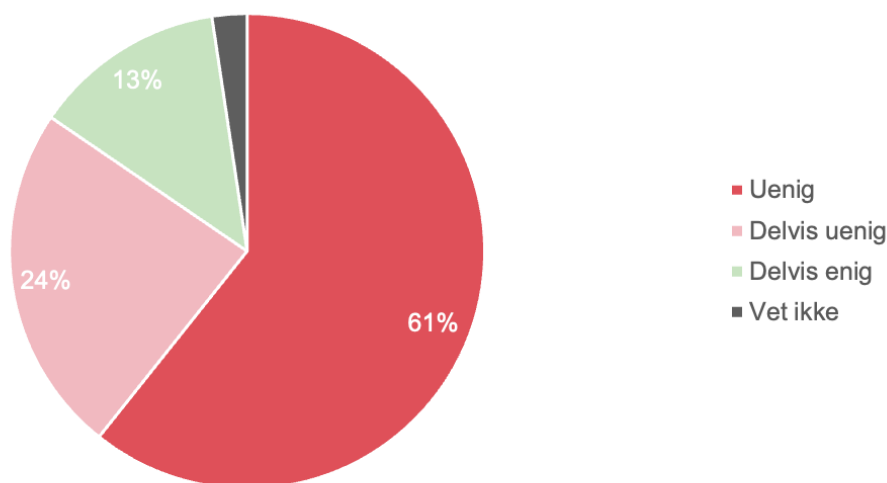
Figur 20 Vi har høyere terskel for å fremme saker om omsorgsovertakelse til fylkesnemnda som følge av dommene i EMD.



75 prosent av barnevernlederne var uenig i at EMD-dommene hadde ført til en høyere terskel for å fremme saker om omsorgsovertakelse. Det er likevel 24 prosent av barnevernlederne som sier at dommene har ført til en høyere terskel for å fremme omsorgsovertakelser. En høyere terskel kan skyldes ulike faktorer. Den ene kan være at lederen opplever at den faktiske terskelen er blitt endret. Det andre er at barnevernlederne mener at dokumentasjonskravet er hevet og dermed også terskelen for å fremme omsorgsovertakelse.

Barnevernlederne ble spurt om å ta stilling til følgende påstand: «Vi fremmer færre saker om omsorgsovertakelse som følge av dommene i EMD. Figuren under viser resultatene.

Figur 21 Vi fremmer færre saker om omsorgsovertakelse som følge av dommene i EMD.



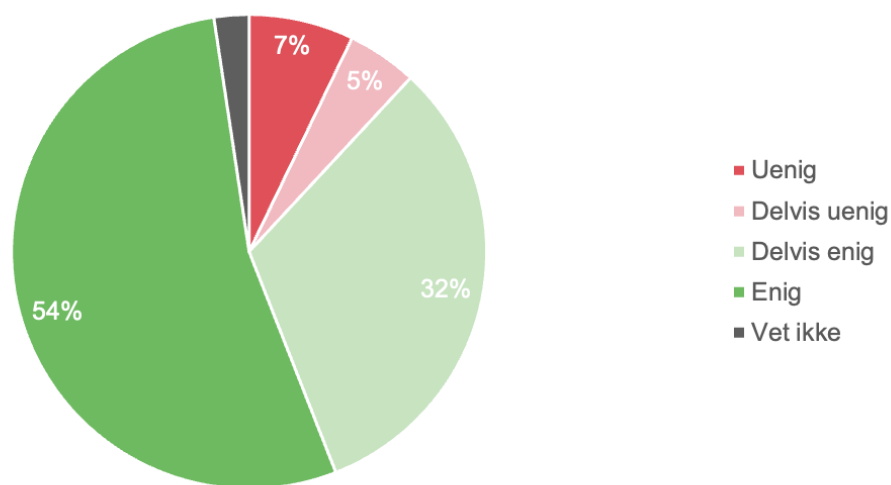
85 prosent av barnevernlederne er uenig eller delvis uenig i at det fremmes færre saker om omsorgsovertakelse som et resultat av EMD-dommene. 13 prosent sier de er delvis enig i at de fremmer færre saker om omsorgsovertakelse.

Det er et lite mindretall som mener at EMD-dommene har hevet terskelen for omsorgsovertakelse og at de fremmer færre saker om omsorgsovertakelse. Det er likefullt interessant å undersøke hvorfor denne gruppen er slik fordi Høyesterett ikke har hevet terskelen for omsorgsovertakelse. Dette et spørsmål som bør undersøkes nærmere.

EMD-dommene har forbedret hvordan barneverntjenestene begrunner saker i fylkesnemnda

En av de tydeligste konklusjonene fra EMD-dommene har vært at dommene har vært for dårlig begrunnet. Bedre begrunnelser fra barnevernets side stiller nye krav til dokumentasjon og juss hos barneverntjenestene. Vi har spurt barnevernlederne om de mener at de har forbedret begrunnelsene sine etter dommene i EMD. Resultatet vises i figuren under.

Figur 22 Vi har forbedret hvordan vi begrunner saker i fylkesnemnda som følge av dommene i EMD.

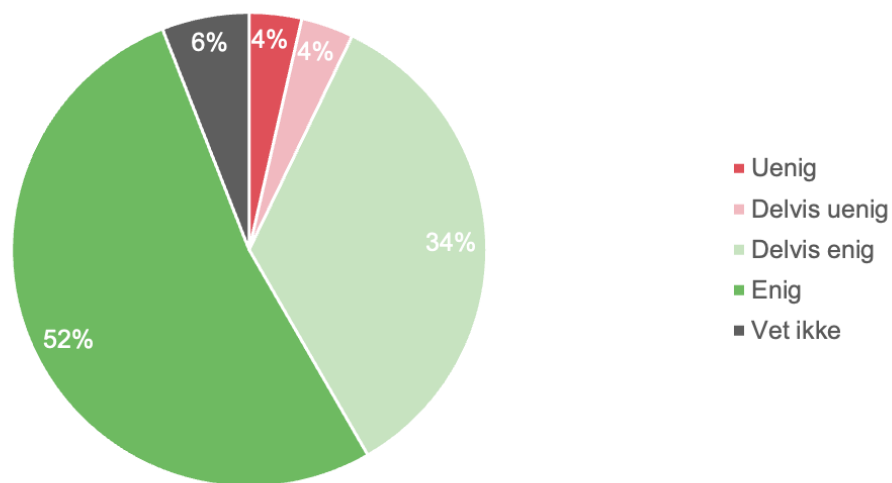


86 prosent av barnevernlederne sier at de har forbedret hvordan de begrunner saker i fylkesnemnda etter dommene i EMD. Dette viser helt tydelig at det har skjedd endringer i barneverntjenestenes praksis. 12 prosent svarer at de ikke har forbedret sine begrunnelser. Dette kan enten tyde på at de mener at de allerede begrunnet sakene sine godt nok, eller at de mener at begrunnelsene deres ikke holder mål etter den nye standarden som Høyesterett har fastsatt. Vi har ikke belegg for å si hva som er grunnen for den enkelte tjeneste.

EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse

EMD-dommene kritiserte Norge for å gi foreldre for lite samvær i etterkant av en omsorgsovertakelse. Derfor hevet Høyesterett standarden for hvordan samvær skal fastsettes, men fortsatt etter en individuell vurdering i den enkelte sak. Vi spurte barnevernlederne om EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse i fylkesnemnda. Figuren under viser resultatene.

Figur 23 EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse i fylkesnemnda.

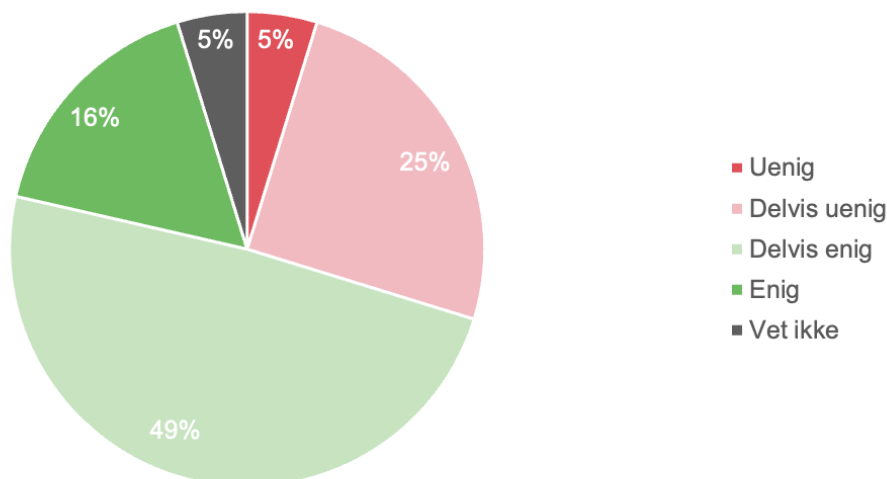


86 prosent av barnevernlederne mener at EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse. Dette er i tråd med hva som skal være ny rettspraksis i Norge og viser EMD-dommene har ført til at foreldre får mer samvær med barna sine etter omsorgsovertakelse.

Økt samvær ved omsorgsovertakelse vil være til barnets beste

En kritikk av dommene i EMD har vært at mer samvær ikke nødvendigvis er til barnets beste og at dommene svekker barnets rettigheter. Derfor har vi spurt barnevernlederne om de mener at økt samvær generelt vil være til barnets beste. Resultatene ser du i figuren under.

Figur 24 Generelt mener jeg økt samvær ved omsorgsovertakelse vil være til barnets beste.



65 prosent av barnevernlederne mener at økt samvær vil være til barnets beste, mens 30 prosent er uenig i påstanden. 74 prosent svarer at de er delvis enig eller uenig. Disse svarene bør tolkes med varsomhet, men de tyder på at barnevernlederne i hovedsak mener at endringene i samvær har vært til barnets beste.

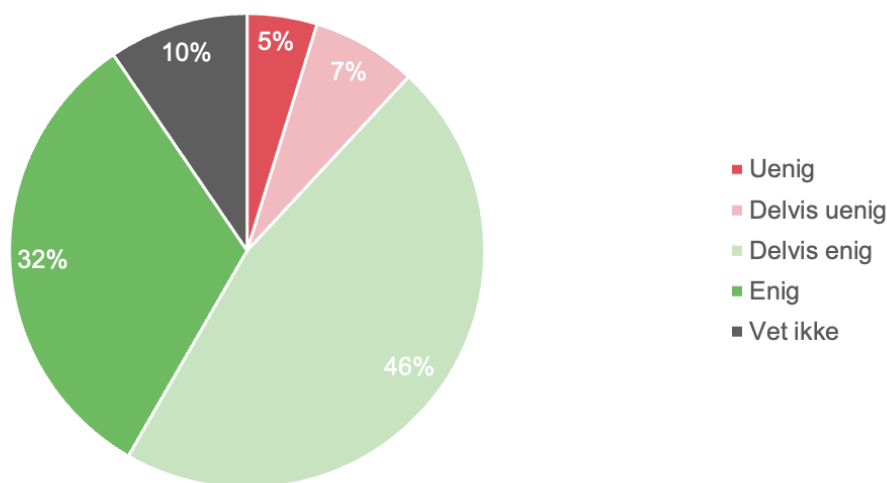
Det jobbes annerledes med tilbakeføring etter sakene i EMD

I følge NIM har de norske barnevernssakene som har vært behandlet i EMD de siste årene, vist at de gjentatte nasjonale varslene om manglende ivaretagelse av gjenforeningsmålsettingen i norsk barnevernspraksis, har vært berettiget. Dette handler både om fastsettelse av omfang på samvær, men også hvordan barnevernet skal jobbe med tilbakeføring³.

Vi har spurt barnevernlederne om EMD-dommene har endret hvordan de arbeider med tilbakeføring. Svarene er vist i figuren under.

³ Begrepene tilbakeføring og gjenforening brukes ofte om hverandre og betyr at barnet tilbakeføres til familien sin etter en omsorgsovertakelse.

Figur 25 EMD-dommene har endret hvordan vi arbeider med tilbakeføring etter sakene i EMD.



78 prosent av barnevernlederne sier at de har endret hvordan de arbeider med tilbakeføring. Dette viser igjen at EMD-dommene har ført til endringer i hvordan barneverntjenestene jobber.

Vi har i tillegg bedt barnevernlederne si noe om hvordan de jobber med tilbakeføring. Enkelte svarte at barneverntjenesten kartlegger i mye større grad muligheter for tilbakeføring. Dette gjøres med mer samarbeid med foreldre, tilrettelegging for gode samvær, observasjoner og hjelpetiltak. Det nevnes at flere tiltak settes inn der dette er mulig. De som var delvis enige nevnte blant annet at føringene er der, men at ressursene ikke nødvendigvis har blitt prioritert til dette arbeidet. Andre nevner at de mangler kompetanse og kunnskap, og etterlyser klarere retningslinjer for dette. Manglende tillit nevnes også som et hinder til å drive arbeidet med tilbakeføring bedre. Mens de som ikke var enige, eller ikke visste, svarte at de syntes det bør være mer fokus på hvordan og hvem som skal jobbe med biologiske foreldre. Flere av barnevernlederne sier at de ikke nok erfaring med å jobbe med tilbakeføring og at de savner retningslinjer fra Bufdir om hvordan dette arbeidet skal gjøres.

7. Litteraturliste

Ingerslev, H. (2020). Langt nok fra eller tett nok på? Lokalpolitisk ansvar og eierskap for barneverntjenesten. *Tidsskriftet Norges Barnevern n04 / 2020* (Volum 97). https://www.idunn.no/tnb/2020/04/langt_nok_fra_eller_tett_nok_paa

Myrvold, T. M., Christiansen, Ø., Haune, M. C., Sarfi, M. & Heiervang, E.R. (2020). Evaluering av CARE-modellen - Tverrfaglig kartlegging av utsatte barns helse og omsorgsbehov. *UIO institutt for klinisk medisin*.
[https://www.med.uio.no/klinmed/forskning/prosjekter/barn-i-
risiko/Videolansering%20av%20evalueringsrapport/evaluering_caremodellen_2020_godkjent.pdf](https://www.med.uio.no/klinmed/forskning/prosjekter/barn-i-
risiko/Videolansering%20av%20evalueringsrapport/evaluering_caremodellen_2020_godkjent.pdf)

Norges institusjon for menneskerettigheter. (2020). *Hvorfor dømmes Norge i EMD? En statusrapport om barnevernsfeltet*. Hentet fra <https://www.nhri.no/wp-content/uploads/2020/12/Rapport-hvorfor-dommes-norge-i-emd-web.pdf>

Skotheim (2021, 20 januar). De har 30 prosent høyere sykefravær enn andre kommunalt ansatte. – Jobben spiser deg opp med hud og hår, sier Linda (40). Hentet fra: <https://fontene.no/nyheter/de-har-30-prosent-hoyere-sykefravar-enn-andre-kommunalt-ansatte--jobben-spiser-deg-opp-med-hud-og-har-sier-linda-40-6.47.761267.83ae8a322a>

SSB. (2020). *Statistikkbanken: 12305: Stillingar i barnevernstenesta etter fagutdanning og funksjon (K) 2015 - 2020*. <https://www.ssb.no/statbank/table/12305/>

Vedlegg 1 spørreskjema

1. Litt om din tjeneste

Vi ønsker å vite mer om din barnevernstjeneste for å bedre forstå og analysere svarene i undersøkelsen. Svarene på spørsmålene vil være anonyme og vil ikke bli brutt ned slik at de kan identifisere enkeltpersoner eller tjenester.

- Er din barnevernstjeneste en del av et interkommunalt samarbeid?
 - Ja
 - Nei
- Hvor mange årsverk var det i din barnevernstjeneste i 2020?
- Hvor mange årsverk utgjorde saksbehandlere i din barnevernstjeneste i 2020?
- Hvilken Bufetat-region tilhører din barnevernstjeneste?
 - Midt-Norge
 - Nord
 - Sør
 - Vest
 - Øst
- Min tjeneste har vært preget av høy turn-over og/eller høyt sykefravær det siste året.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke

2. Status for din barnevernstjeneste

- Hva tenker du er en gjennomsnittlig forsvarlig saksmengde for en saksbehandler å ha ansvaret for i en barnevernstjeneste?
- En bemanningsnorm som innebærer at saksbehandlere maksimalt kan ha ansvar for 15 barn hver, vil bidra til at saker blir forsvarlig fulgt opp.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Hvor stor andel av saksbehandlerne har den nødvendige kompetansen til å følge opp de ulike familiene på en forsvarlig måte?
 - 100%
 - 90%
 - 80%
 - 70%
 - 60%
 - 50%
 - 40%
 - 30%
 - 20%
 - 10%
 - 0%

- Kravet om master til saksbehandlere er viktig, og vil styrke barnevernet i arbeidet med å følge opp alle familier på en forsvarlig måte.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Barn og unge deltar og har reell medvirkning i utviklingen av barneverntjenesten i min kommune på tjenestenivå?
 - Ja
 - Nei
- Gjerne utdyp hvordan barn og unge er med på å utvikle barnevernstjenesten i din kommune.

3. Barnevernsreform

Regjeringen har varslet at barnevernsreformen skal tre i kraft fra januar 2022. Mange av forutsetningene for barnevernsreformen blir lagt nå. Blant annet vil reformen gi et større ansvar til lokalpolitikere om å følge opp barnevernstjenesten. Det er noe usikkerhet knyttet til hva nøyaktig reformen vil kreve av tjenestene og hvilke endringer som skal gjennomføres. Det er særlig usikkerhet omkring ansvarsfordeling, kapasitet og ressurser. Vi vil vite hvordan barnevernsreformen oppleves av deg.

- Jeg har per i dag god nok informasjon om hva som vil kreves av min tjeneste når barnevernsreformen trer i kraft i 2022.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Jeg er trygg på at jeg vil få nok god nok informasjon til å kunne implementere reformen i januar 2022.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Jeg er trygg på at min kommune vil få de økonomiske ressursene til å løse de nye oppgavene knyttet til barnevernsreformen.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Politikerne i vår kommune er bevisst på at de vil få et økt ansvar gjennom barnevernsreformen.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke

- Politikerne i vår kommune forbereder kommunen for å løse de nye oppgavene som følger med barnevernsreformen.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Politikerne i min kommune legger til rette for at vi, i barnevernstjenesten, skal ha de beste forutsetninger til å utføre jobben vår på en forsvarlig måte.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke

4. Påvirkning av korona

Koronapandemien har påvirket hele samfunnet og krevd ressurser fra tjenester som allerede var i en presset situasjon. Vi er interessert i å finne ut av hvordan korona-situasjonen har påvirket den daglige driften i din barnevernstjeneste.

- Koronasituasjonen har ført til at vi mottar flere bekymringsmeldinger i perioden juli 2020 til januar 2021, om f.eks. vold, overgrep, rus eller dårlig psykisk helse hos barnet eller familien.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Vi er bekymret for at barnevernet ikke får kjennskap til barn som trenger hjelp, fordi andre hjelpeinstanser har redusert tilbud på grunn av koronapandemien.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Min barneverntjeneste har kapasitet og mulighet til å gi de samme hjelpetiltakene nå som før korona, for eksempel avlastning, hjemmebesøk, råd og veiledning.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Koronasituasjonen gjør at vi ikke får fulgt opp barn som bor utenfor hjemmet like godt som før.
 - Uenig
 - Delvis Uenig
 - Delvis Enig
 - Enig
 - Vet ikke

5. Helsekartlegging

Flere fagmiljøer har pekt på at barn som er plassert ofte har psykiske og somatiske helseplager som ikke var kjent på tidspunkt for plassering, noe som kan øke risikoen for brudd senere og har konsekvenser for selve plasseringen.

Det er et prøveprosjekt der barn gis en helhetlig helsekartlegging i forbindelse med plassering. Prosjektet har foretatt en kartlegging av somatisk, psykisk og tannhelse. Det har vært et tverrfaglig team med blant annet barnepsykiater, barnepsykolog og klinisk barnevernspedagog. Helsekartleggingen resulterer i en rapport til barneverntjenesten om helseutfordringer som bør følges opp, samt om barnets fungering. Rapporten skal også benyttes av nye omsorgsgivere under veiledning av barneverntjenesten.

- I høringsbrevet fra departementet er det foreslått at staten skal dekke kostnadene ved helsekartlegging, slik at kommunen ikke må betale for å få barnets helse kartlagt. Departementet har foreslått at en slik helsekartlegging bør være valgfri for kommunen å benytte seg av. Mener du at en slik helsekartlegging bør være obligatorisk ved plassering?
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke

6. Ettervern

Fra og med januar i år (2021) er retten til ettervern etter barnevernloven utvidet med to år, og gjør at unge voksne som har eller nylig har hatt tiltak av barnevernet har rett til ettervern helt fram til fylte 25 år. Tiltaket er ment å gi viktig støtte i overgangen til voksenlivet. Vi er interessert i å finne ut av hvordan din tjeneste er rustet til å etterfølge denne utvidelsen av ettervernet for barna i din kommune.

- Min barneverntjeneste har tilstrekkelig ressurser til å innføre gode og tilpassede ettervernstiltak til ungdom fram til 25 år.
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke
- Min barneverntjeneste er i stand til å fange opp de som nylig har fylt 23 år og har behov for forlenget ettervern etter lovendringen.
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke

8. Påvirkning av dommene i EMD

Den norske stat har blitt felt flere ganger i den Europeiske menneskerettighetsdomstolen. Det har medført at Høyesterett har gitt nye føringer for arbeidet i Norsk barnevern. Vi er interessert i hvordan disse domsavgjørelsene har påvirket arbeidet i deres barnevernstjeneste.

- Vi har høyere terskel for å fremme saker om omsorgsovertagelse til fylkesnemnda som følge av dommene i EMD.
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke

- Vi har forbedret hvordan vi begrunner saker i fylkesnemnda som følge av dommene i EMD.
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke

- Vi fremmer færre saker om omsorgsovertagelse som følge av dommene i EMD.
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke

- EMD dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertagelse i fylkesnemnda.
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke

- Generelt mener jeg økt samvær ved omsorgsovertagelse vil være til barnets beste.
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke

- EMD dommene har endret hvordan vi arbeider med tilbakeføring etter sakene i EMD.
 - Uenig
 - Delvis uenig
 - Delvis enig
 - Enig
 - Vet ikke

- Gjerne utdyp hvordan dommene har endret arbeidet med gjenforeningstilbakeføring. Har du nødvendige føringer for arbeidet med biologiske foreldre etter plassering? Er det noe du savner?